

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad

a Nyácsik Soma utóda cég.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

Az iskolák megnyitása.

Szarvas, 1891. aug. 29.

Jövő héten városunkban is megnyílnak a tantermeknek két hónapra bezárult ajtai, s kezdetét veszi a tudomány új szorgalomszaka mindkét-nembeli tanulóifjúságra nézve.

Ki ne volna meggyőződve ez idő nagy fontosságáról? ... Hiszen tudomány nélkül ma már még a legegyszerűbb ember se boldogulhat. Az élet nagyobb szabású, fejlettebb igényei, a kiterjedt életpályák versenyei multhatatlanul megkövetelik a miveltebb elme ismereteit, melyek útmutatókul szolgálnak az élet ezer meg ezernyi útján, hol az erős biztosan halad, de a gyenge elmarad, sőt elbukik.

Nem tekinthetünk tehát közönyösen az iskolai év megnyitása elé, melynek jelentősége ünneppé, a tudomány és szorgalom ünnepévé emeli azt.

Mint a hegyek mögül fenséges pompájában kelő nap: úgy tűnik fel

előttünk az új iskolai év megnyitásának ünnepe, a reménység fényét hintve szerte szeretetünk s hitünk világában, hol üde, viruló kép tűnik föl szemünk előtt. Az ifjúság képe az, azon ifjúságé, mely hivatva van nyomainkba lépni, az élet kötelességeinek hű betöltésében minket felváltani.

Ez az ünnep az ifjúságé, a mi gyermekeinké, kik a tudomány csarnokába sereglenek a konduló harang szavára, isten áldását kérve nemes törekvéseikre, melyeknek célja e tudomány segélyével — istennek és embereknek tetsző életet élni!.

Óh mennyi nemes érzés, mennyi felemelő gondolat támad a konduló harang szavára! Mintha égi szózat nyilatkozna meg abban a serdülő ifjúság számára, mely még fogékony minden szöpre és jóra, mely még tiszta, mint virág kelyhén a harmat.

Hallgassátok és értsétek meg ezt a szót, ifjak!

Nektek beszél, s úgy veszitek hasznát, amin megértitek.

A nemes kötelesség megértése az, a mit ha betöltötök boldogul: fogtok látni boldog hazát.

A hegyek mögül fölkelő nap mindig magasabbra emelkedik, föl a Zenithig.

Igy emelkedjék az ifjúság szorgalma és tudománya, mind azon időig, midőn sáfárkodása felől mindenkit számon kérnek.

Az ifjúság szorgalma, haladása a mi örömünk és büszkeségünk.

Szívünkben óhajjuk, hogy jeles tanintézeteink, melyeket méltán soroznak az ország legjelesebb iskolái közé, — az idén is meg hozzák azt az áldásos gyümölcsöt, melyet fáradozásaik után tőlük méltán megvárhatunk, s ezzel is bizonyítsák be, hogy oly nemes missziót teljesítenek, mely méltó volna, hogy városunk polgársága részéről — mely elvégre is nem csekély mértékben élvezi a városi tanintézeteknek, köztük főképp főiskoláinknak is direkt és indirekt előnyeit — egyete-

TÁRCZA.

Szerelmünk.

Úgy jött, nem tudta senki sem...

A szívnek titkos mélyiben

Keltek.

S nem is sejtette a szívünk,

Hogy hön szeret.

Csend volt a szívben, néma csend...

S midőn a vendég megjelent,

Élet fakadt,

Amely bár néha-néha fáj,

De üdvöt ad!

Szép kis világ ez angyalom,

Bár néha dúlja fájdalom —

De él a — hát

S leküldi ránk engesztelő

Sugárát!

Ez, ami boldogságot ad,

Aldott nyomán új üdv fakad

S ezer remény:

Kis angyalom — oly látszan

Szeretlek én.

Horváth Elemér.

Műkedvelői phonograph.

Aug. 23.

Bizony nyájas olvasóim, olyan is létezik. Mert hát tetszik tudni, hogy mikor az intelligens ifjúság körében mozgalom indult meg arra nézve, hogy egy műkedvelői előadás létesüljön, épen itt volt a »Barány» nagy termében felállítva Edison phonographja. S egy felfogós úri ember, a ki kíváncsi volt meglátni, vajjon az a műkedvelői előadás 1891-ben vagy 92-ben lesz-e, felállította a phonographot úgy, hogy az minden, még halkan ejtett megjegyzést is megörökített. S akadt azután egy mozgó-phonograph, a ki átvette a megjegyzéseket s továbbította. Kis városunk csakhamar tudomást is szerzett mindenről, a mi a próbákon mondódott.

»Ez a szereplő beválik, akár csak az életben, úgy játsza szerepét.«

»A másik, no az még olvasni sem tud, pedig lett volna ideje megtanulni.«

»Bizony az még se járja, hogy a leg-szebb szerepet annak adják, mikor van nálánál jobb színész.«

»Azok meg mindig késnek, már csak ugyan be kell rajtuk bajtani a hírságot.«

»Az a házsártos meg azt hiszi, ő találta fel a puskaport, olyan elbizakodott.«

»Ah! az a csengettyűs jelenet nem való, idegessé teszi a publikumot.«

»De hogy nem tudnak ezek a nők óvatosabbak lenni, hisz a maguk jótékony-ságát teszi nevetségessé a darab.«

»Hogy is nem tudnak mást választani, hisz evvel nem csinálnak hatást.«

Ilyenféléket, no meg aztán még kü-lönbeket hallott az ember, itt is — ott is.

(A ki nem hiszi, kérdezze sorra a szereplőket.) S a vége az lett, hogy az első darab, Berczik »Jótékony célra« című színműve megbukott, mielőtt előadták volna.

A társulat szétváló-félben, a költség meg-volt, mit csináljanak? Ekkor vették elő Szigligeti »Czigány«-át, (abban van drámai szerep is) s a három heti készülődés, lőtás-futás hiábavaló lett, a szöbeszéd egy kissé megélénkítette az unalmas uborka-saisont,

de a műkedvelők ott voltak, a hol julius elején kezdtek. Egyedüli hasznuk az volt fáradozásukból, hogy a közönség nagy része kétségbe vonta a vállalkozók képességeit.

Az újonnan választott darab szerepei sok huzavona, félreértés és nehezlelés után kiosztattak. — Az a mozgó phonograph meg csak nem akart hallgatni, a jókarat istennője elaludt, de annál buzgóbban működött a roszakarat. Végre, a mikor már csak kevesen bíztak benne, az előadás

mes erkölcsi és anyagi támogatásban részesülne.

Adjon az ég erőt, kitartást a tanulóknak és tanítóknak a nagy és nemes munkában, mely pár nap múlva városzerte megkezdődik!

KÖZIGAZGATÁS.

Néhány szó közigazgatásunk fejlődéséről.

— Két közlemény. —

II.

Törvényjavaslatok s fontosabb szabályrendeletek zárt ajtók mellett készülnek, pedig tudvalevő dolog, hogy midőn gyűlésekben nagyobb munkálatok terjesztetnek elő a nélkül, hogy a nyilvánosság előtt lettek volna megvitatva, s a nélkül, hogy tanulmányozásukra minden ahhoz értőnek hosszabb idő engedtetett volna, nagyon nehéz alaposan s oly módon hozzászólni, hogy a hiányok mindenki előtt egyszerre felülökké váljanak.

Igaz, hogy nem sokan vannak, kik az egyes közigazgatási kérdésekhez nemcsak elvontan, de az egyes részek összhangzatos összefüggésére való figyelemmel tudnának haszonnal hozzászólni, de ha például a törvényhatóságok az őket érdeklő kérdésekben előlegesen megkérdeztetnének, adnának legalább gyakorlati útbaigazításokat, s ha a nyilvánosság útján az egyes rendszabálytervezetek indokollan előterjesztetnének, a közönség egy része előre meg lenne nyerve. Holott most feltétlenül ab invisis ócsárol mindent egyaránt elkeseredésében.

S mi haszna a köznek, ha egy jól fegyelmezett többség rá mondja a feketére, hogy fehér, az előre meg nem nyert közönség passzivitásán megtörik minden.

Jelenleg alig hozatik meg egy törvény,

egyremásra kérvényeznek a törvényhatóságok annak megváltoztatása iránt. Ezt persze kompromissziónélkül tenni nem lehet, de azt mégis csak megvárná az ember, hogy midőn alkalomlag, látszólag legalább épen a tények logikájával ellenkezőleg történik intézkedés, ezen körülmény indokolva legyen valamiképen. Nem!

Például midőn legnagyobb volt s még sem csáfoltatott azon indokolt panasz, hogy a szolgabírák részint szellemi képesség hiánya, részint pedig soknemű teendőik miatt nem végzik, s némely helyen nem is végezhetik jól teendőiket, midőn adatokkal bizonyított be, hogy a községekben számtalan helyen nincs írni-olvasni tudó ember, (No ezeket az adatokat nem Békésvármegyéből szerezték be. Szerk.) midőn bebizonyult, hogy községi, de különösen körjegyzői állomásra az állás zaklatott volta miatt alkalmas egyéneket nem kapni; s midőn vége-hossza nem volt a lamentonak, hogy a községi pótdó második államadóvá növelte magát, mi volt a felelet?

Az 1875. évi 10. t. cz., mely a törvénykezési kézbesítéseket a községek terhére rója, az 1876. évi 15. t.-czikk, mely a közadók kezelését nagyrészt a szolgabírákhoz és községi elöljárókhoz tereli;

az 1877. évi 10. t. cz., mely a gyámügyi és gondnoksági ügyekben ajándékozta meg bizalmával az oly rossz renoméban álló közigazgatási közegeket a legnagyobb mértékben;

az 1877. évi 22. t.-cz., mely a polgári perrendnek legelőbb helyen életbe se lépett községi híráskodásról szóló fejezete helyett a kisebb polg. peres ügyekben való eljárást, tehát sokkal kiterjedtebb hatáskört ruház a községi elöljáróságokra.

Summa summarum, a közigazgatási teendők nevezetesen szaporítottak, némely járásbírósnak alig akad teendője, a közigazgatásnak a törvénykezéstől lett elvá-

lasztására vonatkozó elv alteráltatott, és az ügyek mégis, vagy ha tetszik, épen azért folynak még rosszabbul.

Az mondatik, hogy az idézett törvények értelmében a rész rendelje magát alá az egésznek, mert minden helyi érdeket figyelembe venni nem lehet.

Ennek ellenében joggal véljük mondhatni, hogy éppen poliglott államban nem lehet egy kalap alá vonni mindent és hogy a törvénytől a hon minden polgára megkivánhatja, miként azon eseteknél, amelyekre szól, az ország legutolsó zugában is alkalmaztathassék.

A rész igenis rendelje magát alá az egésznek, a hol azt a közérdek kívánja, de a beladminisztráció szempontjából a közérdek nem kívánja a helyi viszonyok mellőzését, mert ha ez nem áll, Magyarország legnagyobb részében nem lehet adminisztrálni.

Még egyet. Köztudomásu, hogy általában a közszolgálat iránti fegyelem mily laza; köteleességeit mindegyik úgy végzi, mint a minő összeköttetése van.

Egyik megyénél, járásnál „lába lógázza” intézik el a legsürgősebb rendeleteket és nincsen még semmi baj, mikor másutt már rég fegyelmi eljárás alá jött az illető intéző közeg.

Néha egyes dorgatóriumok csak abban lelik magyarázatukat, mert egyik-másik alispán vagy főszolgabíró se nem nagy-, se nem méltóságos vagy gyöngé összeköttetésű, a feltűnni vágyó fogalmazó vagy jegyző abban leli boldogságát, ha lehordhatja a vármegyét, illetőleg a járást.

Nem egy magas rendelet még magasabb hangjának értékét csökkentti az is, ha a vidéki alárendelt közegeknek »schieberezésben» szintén gyakorolt szeme felismeri, hogy nem kell azt oly komolyan venni; a miniszteriumok közti érintkezésnél pedig néha, mintha csak két római augur állana levelezésben egymással.

napja augusztus 23-ára kitűzetett. A nagy nap, mely hivatva volt eldönteni, kit illet meg inkább a nagyobb siker koszorúja, az iparosokat vagy az intelligentiát-e, elérkezett.

De mintha az ég is összeesküdött volna a műkedvelők ellen, olyan színjátékot rendezett augusztus 23-án délután, a milyen évszázadok alatt egyszer-kétszer szokott előfordulni. 5 óra tájt besötétedett. A keleti s nyugati égről borzasztó sebességgel toltak a szürke, kék, fekete, fehér felhők a boltozatra, s mikor azok összeértek, támadt oly fergeteg, mely minden ember ereiben megfagyasztotta a vért. Mintha a szelek démonai tánczoltak volna városunk felett, s rémitő kedvükben lörték-tépték a fákat, szaggatták az épületeket. Majd könnyeiket öntötték reánk záporosó alakjában, könnyeik útjában megjegesültek s mint jégkövek elverték kerteinket, szőlőinket, egész határunkat. A titánok harcza az Olymp ellen nem lehetett oly borzasztóan szép, mint a milyen volt az augusztus 23-iki vihar. Elmultával az utcákon szomorú arcok, sok helyütt könnyező szemek voltak láthatók, siránkozó, de átkozódó szavak is hallhatók.

S a »Czigány» előadására minden jegy el volt adva. A szereplők készülődtek, az

égen folyton tornyosuló felhők, a kitörni készülő fergeteg daczára játszanak kellett, mert a közönség megtöltötte az arenát.

S ha ezekre az előzményekre visszagondolunk, lehetetlen teljesen nem méltatnunk a műkedvelőket, lehetetlen a legigazibb elismerés koszorújával nem adoznunk minden egyes szereplőnek. Az élőképzet a ciklázó villámok fénye világította meg. Az Évi, Gyuri, meg a karok énekének menydörgés volt a kísérete, Zsiga átkozódásaira, Peti fenyegetéseire zúgással, kacajjal felelt a kint tomboló szél s Rózsi panaszaiba záporosóval válaszolt a szakadó ég.

S ők játszottak jó kedvvel, dicséretre méltó buzgalommal. De lássuk őket sorjában.

Tagadhatatlan, hogy a darabban a legnehezebbek, de a leghálásabbak is Rózsi, Rebeka meg Zsiga czigány szerepei. S ezekről szólva, mindegyikről el kell ismerünk, hogy szerepét teljesen átgondoltan, igazi tudatossággal játszotta. — Rózsinál (Mázor Dalma) egyforma élénkséggel nyilvánult atyja, testvére iránti szeretete s Gyuri iránti lángoló szerelme. Kedvesen beszélt el, hogy ismerkedett meg Gyurival, hű volt aggodalma, mikor attól kellett félnie, hogy katonának viszik kedvesét, szívrehatóan hangzottak szavai, mikor kedvese

hűtlenséggel vádolta s ő ártatlansága érzetében szakított Gyurival, de a Gyurinak mondott Istenhozzád s az a hír, hogy a kit magának remélt, mást vezet oltárhoz, megzavarták eszét. Igazi volt Rózsi alakítása a lakodalom jelenetében, mikor menyasszonynak hiszi magát s elátkozza Évit, a miért elrabolta kedvesét, s az utolsó felvonásban, mikor magához tér, mikor megtudja, hogy Gyurija visszatér, hogy ártatlansága napfényre derült, a legőszintébb öröm érzetével karolta el bátyját s borult kedvese keblére. Élénk és jellemző mimikával festette még azokat a helyeket is (I. felv.), melyekben szava nincs, s melyekben műkedvelők, sokszor jobb színésznők is, teljesen üresen állnak. Szóval Mázor Dalma játékát csak egy vékonyka kis vonal választotta el attól a határtól, mely a műkedvelőt a művésznőtől elkülöníti.

Egészen más jellemű, de nem könnyebb feladattal bíró szerep a Rebekáé, melyet Szendi Lujza játszott. Az az otthoniasság, melylyel a színpadon mozgott, az az élénkség, mely játékából tükröződött, az a finomság, melylyel szerepének minden árnyalatát kiemelte s érvényre juttatta, az a biztonság, melylyel az egyik érzelemből a másikba, a férjével való házastársodásból

A jelen multból származik, de általában azt találjuk, ritkán út elődjére.

A létező állapotokkal való eme obligát elégedetlenségnek éle, különösen a köztisztviselők ellen irányul itt és másutt.

Az angol állapotok mily irigylésre méltóknak tünnek fel előttünk, s mégis alig képzelhetni elülőbb kritikát, mint a milyen Anglia egyik legnépszerűbb írójának Dickensnek »Pusztaház» című regényében a Claradice-per leírásánál az angol per leírásánál az angol bírák s »Piknik Clubb», »Little Dorit» és több más műveiben az angol közigazgatási közegek ellen foglalkozik, még pedig találóan.

Nálunk bizonyára még több ok van az elégedetlenségre, mint másutt, hozzászólni is hozzászólnak a közügyekhez eleget, de mitűn túlozunk, az elégedetlenség pedig magában még nem ér semmit s a szögnek fejére találni nem tudunk: elégedetlenségünk nyilvánulásai javulást nem eredményeznek.

Meg vagyón írva, hogy nálunk jellemzőni kevés ember tud, mindenki csak kritizálni szeret és még hozzá nem is vagyunk tárgyilagosa. Egyik szélsőséghől a másikba esünk, dicsőítünk vagy lerántunk, holott pedig a legtöbb dolog a kettő közé állítható.

Való, hogy nálunk sok a kritizálni való, de kritikánk mindenesetre a legkritizálni valóbb, olykor azon alól is áll; nálunk nem orvos, de kritikus van legtöbb.

Ha a sok hecymeiszter mind produktív munkára fordítaná erejét, nem lenne sok látszatja munkájuknak, de legalább időt nyernének meghiggadni.

Ilyen körülmények közt a tárgyilagosa hang lágyamelegnek tünik fel s az élet mindennapi viszonylatokra vonatkozó kérdések, mint pl. a közigazgatásiak is unalmasak.

Óhajjuk, hogy ezentűl másképp legyen.

Egy községi jegyző.

a Kurta urammal való kedélyes enyelgésbe esapott át teljesen méltán vívták ki a közönség osztatlan elismerését.

Zsiga szerepe Golián Soma kezében egészen azzá vált, a minék az író megírta. Akár a gyermekeivel való szeretetteljességében tréfás bánásmódját nézzük, akár leánya elesébbilitatása, rágalmozása, Gyuritól lett megcsalattatása miatti haragját vesszük figyelembe, akár a leánya fájdalom, fia elvesztésén bänkódó s Peti visszatértének örvendő Zsigára gondolunk: mindig egy és ugyanazon alak marad előttünk, mindig ugyanazt az öreg cigányt látjuk, a ki fájdalomával szívünkhöz szól, haragjával nevetésre ingerel, átkozódásaival kacajra gerjeszt, örömeivel megnyugtat.

Évi, (Mihályi Melán) szintén méltán csatlakozik az előbbiekhöz. Azt a szerény, anyja jelenlétében még ajkát is felnyitni alig merészleő leányt, de a ki szívének még anyja sem tud parancsolni, a ki belenyugszik a kényszerházasságba, mert Petijét hallottak hiszi, a ki megborzad Rózsi átkozódásaitól, de kitör elfojtott szerelme, mikor visszatért kedvese hegedűjét hallja: senki sem adhatta volna nagyobb kedvességgel, több melegséggel, igazibb érzéssel. Éneke pedig méltó volt játékához, szelid, kellő

Szarvas város múltjából.

II.

Hidvám-szedési kiváltság

(1801. októb. 16-ikáról.)

15. szám. 10273/801. Mi második Ferencz, isten kegyelméből római választott örökös császár, Német-, Magyar-, Cseh-, Dalmát- és Tótországok apostoli királya, Ausztria főhercege, Burgund és Lotharingia hercege, Hetruria nagyhercege, Erdély nagyfejedelme, Mediolan, Mantua, Parma stb. hercege, Habsburg, Németalföld (Flandria), Tirol grófja sat. sat. Emlékezetűl adjuk, ezennel jelentvén, mindeneknek kikelet, hogy a mi kedvelt hívünk, nagyságos báró Bolza Péter, a mi vezérőrnagyunk (Noster Generalis Campi Vigiliarum Praefectus) és Theresia katonai rend lovagja, Felségünk előtt alázatosan előterjesztette, miszerint ugyanő vámszedési jogainak megóvása céljából, a Mária Theresia felséges Fejedelmű, Magyarország királynéja, dicsőséges emlékezetű Ösünk által, az ő érdektársának, ösének, néhai nagyságos báró Harrukern Ferencznek kiadott, s Békésvármegyénkbe kebeleztet Szarvas, Békés és Gyula uradalmaira vonatkozó egyezer hétszáz negyvenharmadik évi martius huszonnyolczadik napján kelt kiváltságlevél nélkül szűkölködvén, arra igen nagy szüksége lenne; Felségünk előtt legalázatosabban esedeztet az iránt, miképen fentebb említett vámszedési kiváltság-levelet a mi magyar királyi udvari irodánk levéltára jegyzőkönyveiből, vagyis a Mi királyi könyveinkből, hol ilyenek őriztetni szoktak, kikere-tetjük és feltaláljuk, s kikeresés és feltalálás után azt a nevezett folyamodó báró Bolza Péternek ezen levelünkben hiteles Másodlatban kiadni méltóztatnánk. Mely vámszedési jogról szóló kiváltság a mi jegyzőkeinkben vagyis királyi könyvünkben kikerestetvén, megtaláltatván, következő tartalmú: »Mi

hangja méltán megérdemelte a tapsot és csokrokat.

A többi szereplők közül Gyuri (Liska János) erős hangjával, Várszegi (Sziráczy János) szerepének megfelelő elegánsjával, élénkségével, Peti (Mázor Elemér) általánosan ismert ügyes hegedűjátékával s reménytelen szerelme miatti buslakodásával, testvére megcsalattatása, Évije elvesztése miatti haragjával és bánatával egyaránt előmozdították az előadás sikerét. Márton gazda (Pollák Béla) felesége házastársakodása közben jó humorával, semmibevevésével nagyon jól bevált papucshősnek. Kurta uram (Pap István) hideg göggyével, Ferke (Kóhalmy Miklós) hetykeségével, pletykatermesztésével és gyávaságával, a kisbíró (Povázsay Gábor) nagyratartásával, az öreg (Liska Gyula), a násznagy (Szarka István), a vőfélyek (Gaál és Povázsay) egytől-egyig mind megérdemlik bár kisebb szerepeikben tanusított igyekezetükért a dicséretet. -- De nem szabad a karról sem elfelejtkeznem, melynek énekei nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Kedvesek voltak mind, úgy a pletykacsinalás, mint a lakodalom és az utolsó felvonás jeleneteiben. S kivált Sári (Sziráczy Irén), Panni (Konstantinovics Szidike), Erzsi (Mihályi Jolán), Kondorné

Mária Theresia sat. Emlékezetűl adjuk sat. hogy Mi legkegyelmesebbi tekintettel lévén azon hűségre és a hűséges szolgálatokra, melyeket a Mi kedvelt hívünk, nagyságos báró Harrukern Ferencz, királyi udvari kamaránk tanácsosa, Békés vármegyénk főispánja, nevezett Magyarországunk szent koronája és annak felséges ura, ismét a Mi felségünk iránt is, különböző helyeken és időkben minden előfordult alkalmakkor tanusított, különösen pedig most nevezett udvari kamaránk tanácsosi liszttségében a mily dicséretesen és hűségesen, époly hasznosan működött, és -- amiről Magunk kegyelmesen tanuságot teszünk -- mindenkoron hű buzgóságot és állhatatos buzgalmat fejtett ki, hivatását betöltötte. Ezért tehát ezen előadottaknak tekintetéből, ugyszintén miután előterjesztette, hogy nevezett Békés vármegyénkben, Körös és Berettyó, s más ezen megyén átfolyó kisebb folyócskák környékén a hidaknak, gátaknak és töltéseknek kívánt javítása tetemes költséggel járna, azonfelül a lakosság kevés száma és erdők hiánya miatt ilyeneknek előállítására egyenlőtlenül elégtelennek bizonyulna, fenczimzett báró Harrukern Ferencz pedig a kegyelmes vámszedési kiváltság megnyerésével az érdekelt hidaknak, töltéseknek és gátaknak saját költségén leendő akár újbóli felállításával, akár bármiképeni igazittatásával s jó karban tartásával a közjónak előmozdítása és az utasok könnyebb közlekedhetése tekintetében hasznos szolgálatokat tenne: ez okokból ugyanezen báró Harrukern Ferencznek s említett Békésvármegyei uradalmaiban részes utódainak, teljes királyi hatalmunknál fogva s különös kegyelmünkkel hajlandók lévén reá állani, kegyelmesen megengedőnek találjuk, miszerint ugyanő föntjelzett uradalmaiban és pedig három helyütt, különösen Szarvas, Békés és Gyula nevezett jószágaiban vámszedést kerék jelképével (cum signo

(Krosmárik Juliska) ugyancsak ügyesen felgeltek az öreg cigány támadásaira, s a hajdú handa-bandázásaira.

Az énekszámok ügyes betanításaért Lichtenverter Antal urat illeti meg az elismerés, mert csak az ő tevékeny buzgalmanak köszönhető, hogy a cigányok rossz kiserete nem volt képes elrontani a darab kedves dalainak hatását.

S talán legnagyobb dicséret illeti meg a rendezőket s kivált Golián István urat azért a türelemért és fáradhatlan tevékenységért, melylyel úgy a próbákon, mint az előadás estéjén viselkedett.

De nini! Az angyalokról meg egészen elfelejtkeztem. Pedig ők csinálták a jóhangulatot (ők voltak okai közvetve legalább Gyuri fejbeveretésének, s az oldalkulissza feldöntésének). S hogy dicsérjem meg őket? Megelégszenek-e annyival, hogy oly szépek voltak, mint az életben, s hogy oly angyalcsoporthat látni felér mindenféle álommal.

S a közönség? Ez bizony meglehetősen türelmesen viselte magát. Hallgatott és hallgatott; formáság kedvéért tapsot néha egyet-kettőt, de korántsem hallatta meg magához méltóan azt az élvezetet, melyet neki a »szép» előadás nyújtott. Különben ez a hidegség érthető. Oly varatlanul jött dülő vihar után nehéz volt még a szép szemek tüzében is felmelegedni.

Odysseus.

Rotae) eszközölhessen; amennyiben azonban fent érintett hidak, gátak és töltések egyfolytonban ugyanazon országúton vonulnának, vámszedési jogot csakis egy helyütt gyakorolhasson, hogy ha pedig viszont azok egymástól távolabban eső külön útvonalokon lennének felépítendőek, ez esetben más érintett helyeken is minden átmenőktől, a kik nemesi kiváltságuknak nem örvéndenének, vagy az ország tényleges törvénye által vagy királyi különös kiváltsággal a vámszedés alól felmentve nem lennének, vámot szedhessen és szedjen, és az ő föntjelzett érdektársai is ily vámszedésre jogosítva legyenek, úgy azonban s azon nyilván kifejezett feltétel mellett, hogy nevezett báró Harrukern Ferencz és az ő fentebb érintett társai az említett hidakat, gátakat és töltéseket, melyek most nevezett Békes vármegyében a közlekedés könnyítésére szükségesek, saját erejükből tulajdon költségükön felállítsák, javítsák s mindenkoron jókarban tartsák, és hogy ezen hidvámszedés tekintetében az illetékes Békesvármegye által megállapítandó, a kiadások és költségek figyelembe vétele mellett kiadandó díj-szabásnak magukat alávetni tartozzanak s ahoz alkalmazkodni kötelesek legyenek, máskint jelen kegyelmes reálállásunkat és Engedélyünket nekik legkevésbé sem akarván megszavazni. Annak okáért titeket, mindnyája és egyes kereskedőket, kézműveseket, kalmárokat s egyéb bármimás utasokat és vidéki embereket jelen sorainkkal megbizunk (affidamus), miszerint az említett hidakon, gátakon és töltéseken valamelyes jószágokkal, marháikkal, igátokkal jöttök és átmentek, az előírt vámot, vagyis adót, melyet mi eleve engedélyeztünk, felállíttatni megengedtünk — megfizessétek és leróván ugyanott az előbbnevezett Békes vármegyének árszabása szerinti lerovandókat, ismét akár saját helyekre vissza, akár másfelé menni szándékoznátok, javaitokra és személyeletekre nézve a mi oltalmunk és különös gondozásunk alatt maradandtok. És ezt akarjuk mi úgy a törvényhatóságok, mint más egyéb helyeken köztudomásra hozni, kihirdettetni. Jelen iratunkat pedig, melyet *függő* titkos pecsétünkkel erősítettünk meg, s melyet mint Magyarország királynője használunk, a történt elolvasás után mindannyiszor az előmutatónak át- és visszaadni parancsoljuk. Kelt Bécsben, fejedelmi székvárosunkban Ausztriában, az Urnak egyezer hétszáz negyvenharmadik évének martius hava huszonnyolczadik napján, országlásunk stb. Mi tehát fönnebb szerkesztett vámkiváltsági Másodlatot, minden vakarás és törlés nélkül, nem is bármely részben gyanusan, hanem minden lehető hiánytól és gyanútól teljesen mentten, szórul-szóra, minden kisebbités vagy nagyítás nélkül leiratván, azt másolatban jelen soraink kaposában most tisztelt báró Bolza Péter kérvényezőnek, jogainak jövőbeni biztosítása végett szükségeseget, reányomott titkos pecsétünkkel, melyet mint Magyarország Apostoli királya használunk, megerősítve kiadandónak s megengedendőnek találtuk. Kelt fejedelmi székvárosunkban Bécsben, Ausztriában, az Urnak egyezer nyolczszáz egyedik évének october hava tizenhatodik napján, római, magyar és Cseh s egyéb országokbani ural-

kodásunk tizedik évében *Ferencz mk. (P. H.)*
Gróf Pallfy József mk., Jaszvitz mk.

(Alul) Lemásoltatott báró Bolza részére.
(Folytatatik.)

A tanulók szállása.

Alig néhány nap, s vége van a jó világnak. Ismét kezdetét veszi a diáksereg vándorlása, hogy szívüket, lelküket és eszüket új pallérozás alá vessék. Sült liba, csirke, kacsa, pogácsa, kalács, s mi mindenféle sütemény rukkol a lábában lapuló ruha és könyvek fölé. Kezdődik a búcsúzás, van zokogás, sírás, sajnálkozás; aztán felül a fiu a szekerére és megy egyesesen bele — a műszak hajlékába....

De midőn a szülők gyermekeiket a városba viszik iskoláztatni, ne mulasszák el, hogy azoknak elszállásolására különös gondot fordítsanak; jól megválasszák azon családot, kinél szép reményekre jogosító fiaikat el akarják helyezni; mert a nevelés, különösen a vallásos nevelés és az egyes tudományokban való előmenetel és ezeknek az életre kiható eredménye a család és iskola együttes működésétől függ. E tekintetben különbség van a városi és vidéki szülők helyzete között.

Az iskola székhelyén lakó gyermekek mindenkor a szülők óvó, védő szárnya alatt vannak, maguk a szülők csepegtetik, ápolgatják gyermekeik szívébe a vallásos érzelmeket, maguk a szülők serkentik őket szorgalomra, hogy az egyes tantárgyakban kellő előmenetelt mutathassanak fel; míg ellenben a vidéki szülők arra vannak szorulva, hogy idegen kezekre bizzák gyermekeiket, kik nem nevelik a gondolataikra bízott gyermekeket az édes szülő szerető szívével.

Hány falusi szülő jött már azon szomorú tapasztalásra, hogy a különben vallásos gyermeknek szívében, mire a városi iskolából hazakerült, a családban meglevő vallásos kegyelet meglazult, és ez évről-évre így ment; de nemcsak a vallásos érzellem pusztult ki jobban és jobban a gyermek szívéből, hanem a különben egészen bizonyult ifju a vallásos kegyelet pusztulásával az egyes tantárgyakban is hátramaradt, megbukott, a szülők nagy bámulatára, az osztályt ismételnie kellett. Pedig az idő drága! Azon ifju, ki egy évet elveszített, azt soha, de soha ki nem pótolhatja, azért egy tanuló se feledje el soha Berzsenyinek eme szavait:

Minden órának leszakaszd virágát,
A jövődnék sivatag homályát
Bízd az Istenség vezető kezére,
S élj az idővel.

És mi ennek az oka? Az ok igen egyszerű. A szülők oly családnál helyezték el gyermekeiket, ahol a szülői körben megszokott mély vallásos érzelmet nem szemlélhették, nem gyakorolhatták, ahol semmiféle felügyeletben nem részesültek, szorgalomra nem lettek serkentve s így nagyon természetes, hogy erkölcsileg hanyatlottak és hanyagok lettek.

Tény az, hogy a gyermek szívét első sorban az ragadja meg, a mit saját szülei és azok helyetteseinek körében lát, hall és tapasztal. Ha tehát a vidéki gyermek oly családdhoz, egyénhez kerül, ahol ugyanazt a

mély vallásosságot látja, melyet édes otthonában gyakorolt, ahol őt épen úgy intik, buzdítják szorgalomra, mintha csak édes szülői volnának, akkor ez a körülmény nagyon is elősegíti a szívben való meggyökeresését a mély vallásos érzelmenek és az előhaladást az egyes tudományszakokban. Mindezekből világosan láthatják a vidéki szülők, hogy tanuló fiaik szállásának megválasztását nagyon is szívőkön kell választani.

Azért tehát a vidéki szülők igen helyesen járnak el gyermekeik elszállásolását illetőleg, ha e tekintetben az igazgató- és a tanár urakkal előzetesen tanácskoznak, mert ők bizonyára nagyon jól ismerik azon egyes családokat, kiknél a vidéki gyermekek a legjobban elhelyezhetők.

Tudjuk, hogy a szállásadók a szülők helyettesei; óhajlandó tehát, hogy azok oly egyének legyenek, kik akarnak is és képesek is az iskolával együtt úgy működni, hogy a náluk elhelyezett tanulók mind valódi érzelemben, mind hazafiságban, mind pedig tudományban öregbedjenek.

T a n ü g y.

A szarvasi főgymnasiumba 1891—
92-re belépni kívánók beiratkoznak aug. 31. szept. 1. 2. napjain.

A tanítás szept. 3-án kezdődik.

A gymn. egyes osztályaiba 60-nál több tanuló törvényszerűleg föl nem vehető. E körülmény okul szolgál arra nézve, hogy a gymnasium kötelekébe fölvételei óhajtok kellő időben iratkozzanak be, nehogy késelmük miatt vagy kimaradjanak, vagy a költségesebb és legtöbbször sikertelenebb magántanulóságra legyenek utasítva.

Magántanulók iratkozása szept. 20-ig nyitva van. Ezentúl jelentkezők fölvétele nehézségekbe ütközik s legtöbbször csak a főhatóság kivételes engedélye alapján eszközölhető ki.

Beiratkozáskor főleg az először jelentkezőknél a t. szülők vagy gyámok jelenléte kívánatos. Fölvételkor tartozik előmutatni az újonnan belépő keresztlevelet, himlőbeoltási esetleg újra-oltási bizonyítványát. Ki az I. osztályba kíván fölvetetni, az ezen okiratok mellett a népiskola IV. osztályáról elfogadható törvényes bizonyítványt is hozzon magával. A gyenge vagy kétes bizonyítványt felmutatók díjtalan fölvételi vizsgálat alá bocsájtatnak, s hiányosnak mutakozó előképzés esetén vagy épen nem, vagy csak föltételeken vétetnek föl az iskola kötelekébe. A fölvetel korbeli kelleke az I. osztályba lépni óhajtonál a betöltött 9-ik s a sokkal túl nem haladott 12-ik életév.

Felsőbb osztályba lépők rendes évről-évi bizonyítvánnyal — tehát nem időszakos értesítővel — tartoznak tanulmányaikat s végzett tanfolyamaikat igazolni. A nálunk végzetek is egyszerűsítik a fölvetelt, ha előző évi bizonyítványaikat a beiratáskor felmutatják. Az újonnan belépők bizonyítványai s egyéb iratai az irattárba záratnak, hogy a felvétel jogi alapja bármikor igazolható legyen. E letéti bizonyítványok utóbb — törvény mellett — kiadhatók.

A szarvasi főgymnasiumba belépők felvételnél fizetni tartoznak:

a) az először belépők fölvételi díj czimén 1 frtot;

b) kivétel nélkül minden beírt tanuló fizeti év kezdetén az orvoslási díjat (1 frt), a tanárnyugdíjra eső illetéket (50 kr.), a tanszerpénzt (1.50 kr.), a torna-rajz- és fürdőzési díjat (I–IV. 5 frt, V–VIII. 3 frt, s a tanítási díjat, vagy legalább ezen utóbbi tételnek félévi részletét. A tanítási díj pedig helyben lakó keresztényekre 10 frt, esperességbeli ág. hitv. evangélikusokra 14 frt, az esperesség kötelékén kívül álló keresztényekre 18 frt. Az izraeliták a beírás, orvoslás és nyugdíj-illeték kivételével a többi díjnak kétszeresét fizetik, — vagyis torna-, rajz-, fürdősi díjban 10 illetve 6 frtot, tanszerpénz czimén 2 frt 40 kr. s tanítási díjban 36 frtot;

c) az alumneumban (déli étkezésre) fölvétetni óhajtok, ha nem esperességünk kötelékébe tartozó adózó családok gyermekei, fizetnek 10 óra 50 frtot, mely összeg félévi részletben is törleszthető. Esperességünk adózó hívei, ha azonfelül szegénységüket közokirattal bizonyítják, (községi előjáróság kiállítja s a lelkész ellenjegyzi) fizetnek 10 óra 30 frtot. Ugyanezen csoportba más esperességek s kerületek szegénysorsú növendékei is fölvehetők hasonló föltételek mellett. Sajnálattal említem föl ezúttal, hogy a gör. keletiek és az izraeliták hasonló kedvezményre igényt nem tarthatnak, mert sem főgymnasiumunk fentartásának terheiben velünk nem osztoztak s osztoznak, sem hasonló intézeteikkel közöttük élő hitfeleinknek viszonzó szolgálatot nem teljesítenek. Az ösztöndíjak s egyéb iskolai jótélelmények kiosztásában is épen nem felekezeti szűkkeblőség vezet bennünket, de azon a történelmi fejlődéssel adott helyzet kényszere, hogy még mai nap is mindenben kizárólagosan önéreknre s felekezelünk sokszoros áldozatkészségére lévén utasítva, nem győzzük támogatni s fölsegíteni azokat, kik bennünket nem támogatnak.

d) a konviktusra (esti étkező) járók 10 óra 34 frtot fizetnek. Ez összeg is törleszthető félévi részletenként. Elszámolás s az előleges gondoskodás terhei nem engedik, hogy az évdíj havi részletekben törleszthessék, sem azt, hogy a belépő félév letele előtti időközökben be- vagy kilépjen. Ilyen kivitelességre tehát igényt senki sem tarthat.

Általán önkéntes teherviselésre, pontosságra s kötelességek teljesítésére az által is hatni óhajt főgymnasiumunk, hogy a tanulósgot tartozásainak kellő időben leendő lerovására szoktatja. Kik a díjakat nem fizetik, vagy föl sem vehetők az iskola kötelékébe, vagy időközben is kizárólagosan a vizsgálatoktól, pontatlanságuk miatt a tanévet elveszithetik;

e) az V-ben a görög nyelv tanulása önkényes tárgy lévén, a jövő tanévben is nálunk, kik az alól fölmentetni óhajtanak — nehogy könnyelmű elhatározás által jövőben mutatkozó hátrányoknak tegyük ki magukat öntudatlanul — a szülők, illetve gyámok írásbeli nyilatkozatát tartoznak fölmutatni arra nézve, hogy azok tudtával s beleegyezésével történik elhatározásuk;

f) végül a kedveseiket nálunk iskoláztatni óhajtó s nem helyben lakó szülő-

ket tisztelettel kérem, legyenek óvatosak gyermekeik lakásbeli elhelyezésénél. Lényeges kérdés a fejlődő ifjúra, hogy kinél kikkel s minő környezet és feltételek mellett éli át a tanévet. Egészség, jóllét, nyugalom, önzetlen gondosság, serkentő jó példa nem minden tanuló lakáson s baráti körben föllelhető előnyök. Ezért tanácsos személyes tapasztalatok alapján bölcsen intézkedni azok érdekében, kiket a gondviselés a mi befolyásunk és nevelői óvatosságunk és tapintatunk által alakít emberekké. Ha aztán ebben az irányban akár magam, akár tanártársaim a felénk bizalommal fordulóktól tájékoztatás s tanácsadásra fölhivatnánk, a postai vitelbér beküldése mellett válaszadásra mindenki késznek talál. A felsoroltak figyelembe vételét kéri.

Szarvason, 1891. aug. 29.

Benka Gyula,
igazgató-tanár.

Az állam és a jótékony nőegylet által segélyezett szarvasi társ. el. és polg. leányiskolában a tanítás a jövő tanévben szeptember hó 3-án veszi kezdetét. A növendékek felvétele szept. 1, 2 és 3-án történik a leányiskola helyiségében d. e. 10–12-ig. Azon növendékek, kik intézetünk valamely osztályába (az első elemi osztályt kivéve) belépnek s az előző tanévről rendes bizonyítványt nem mutathatnak föl, fölvételi vizsgálatot tartoznak teljesíteni. Azon t. szülők, kik leánygyermeküket az intézetbe hozzák, ezáltal a társulat évi rendes tagjaivá válnak s az illető osztályok szerint megállapított tandíjakat fizetik. E tandíjak a következők: az I. és II. elemi osztályokba lépők fizetnek havonként 2 frt 50 krt, a III. és IV. osztályban 3 frt 50 krt, az I. és II. polgári osztályokba lépők fizetnek havonként 4 frt 50 krt, a III. és IV. osztályban 5 frtot.

Azon növendékek, kik a polgári osztályok bevégezése után, mint kézimunka-tanfolyamot tanulók az intézetbe bejárni óhajtanak, havonként 2 frt 50 kr. tandíjat fizetnek.

Szarvas, 1891. aug. 28.

Moravcsik Géza,
intézeti igazgató.

A helybeli izr. népiskolában a jövő tanév elejétől kezdve női tanítói állás rendszerezésére, tanítónőül Schiff Janette k. a. lett megválasztva. Az alant írt elnökség felhívja a szülők figyelmét ezen körülményre, amely hivatva lesz leánygyermekük iskoltáztatását könnyebb módon hozzáférhetővé tenni. A szarvasi izr. hitközség elnöksége.

Dr. Szemző Gyula
hitk. elnök.

buzgó tanára, a »Szarvasi Lapok« szerkesztője, a helybeli nőegylet titkára, a kereskedelmi és ipariskolák igazgatója s kivált kedves családjának éltető napja, nincs többé.

Könyvek, panaszok, fohászok nem keltik őt föl többé azon örökálmából, mely fátyolozott szemeire borúlt!

Borítsuk mi is a kedves halottra a kegyeletes emlékezet koszorúját s üjtsuk meg lelkeink előtt életrajzát, mely a küzdés, a lázas munkásság s a tört remények szövedékéből oly csodásan fonódott egésszé.

Mihálfi József, főgymnasiumunk rendes tanára, született 1838. január 11. Kiszácon, Bácsmegyében. Protestáns tanítócsalád gyermeke lévén, a tanszoba levegőjével szívta magába a lemondás, türelem, alázatosság és munkaszeretet szellemét. Alig tízéves korában a forradalom viharától szétriasztott családjával jött Szarvasra rokonaihoz, kik szeretettel fogadták védő szárnyaik alá a földönfutókat. Uj-Verbáson s Szarvason nagy szorgalommal és nemes lelkesedéssel végezvén a gymn. tanfolyamokat, előbb a helybeli ev. egyháznál lett tanító gyanánt alkalmazva s utóbb a budapesti uniált prot. theológiára ment, hol bölcsész-theológiai képzettséget szerezvén, előbb helyettes, utóbb rendes tanári minőségben a szarvasi főgymnasiumnál nyert alkalmazást, hol szakadatlanul és áldásosan működött 31 éven át. Kedvencz tantárgyai voltak a magyar nyelv és irodalom, a történet és földrajz és a rajzolás, melyekben mint önerején emelkedő szakember a haladó korral folyton együtt haladt.

Önképzésének emlékkövei azon irodalmi művek, melyeket tanítványai érdekéből időnként kiadott. Átdolgozta Dierner nyomán Magyarország történetét, megírta Ausztria és Magyarország földrajzát, összeállította mintaleczkében a népiskolai földrajztanítás módszerét, megrajzolta Békésmegyének és Szarvas városának térképét. E mellett 6 éven át szerkesztette a »Szarvasi Lapok«-at s dolgoztatott a gymnasium évi értesítőiben szakképzettségének megfelelő tárgyakról sok figyelemre méltó értekezést s didaktikai elmélkedést.

Szűkebbkörű társadalmunk minden közmívelődési ügyeiben lelkesen s nem ritkán úttörőként részt vett. Éveken át volt a helybeli jótékony nőegylet titkára tapintatos bánásmódjával gyakran kiegyenlítő az ellentétes nézeteket s egyesítő nemes célok szolgálatában a helybeli nőkön-

MI UJSÁG?

MIHÁLFÍ JÓZSEF.

1838–1891

Tevékeny kézből kihullott a toll. Melegen érző szív utolsó dobant s fájdalomában önmagát emészte föl.

Lázasan tervező agy a munkásság sulya alatt elemeire bomlott.

Mihálfi József, a főgymnasium

ség jótékonyágát. Több éven át volt a magánosok által fenntartott polgári leányiskola igazgatója és tanára s népes családjának bejáró tagjaival is atyai szeretettel foglalkozván, átvivé szeretetét mindazokra, kik nevelői gondjaira bízottak.

Mint városunk választott képviselője s a községi iskolaszék elnöke, élénk figyelemmel kísérte közügyeinket s örömet részt vett még a küzdelemben is, ha azon remény biztatá, hogy abból a közügyekre előny származhatik. Lapjával a nyilvános ellenőrzés és gondolatbeli termékenyítés céljait szolgálván, azon törekedett, hogy éber és egészséges közszellem fejlődjék ki városunkban. Mint választott megyei s városi képviselő — amennyire iskolai kötelezettségei megengedték — részt vett a gyűléseken, mindenkor eszmei magaslatról ítélvén meg a fennforgó napi kérdéseket. Iskolai s iskolán kívüli működését a megye méltányolván, őt, mint a hazafias szellem és magyar közművelődés lelkes bajnokát dicsérőleg kitünteté s pénzjutalomban részesíté.

Családi életének nehéz feladatait a szerényen kimért tanári javadalom arányában önfeláldozással oldotta meg. Az éjjelt is napallá tevő s a szünnapokat is szívesesztő munkában tölté, csak hogy eleget tehessen azon nevelői kötelezettségeknek, melyeket fennkölt lelkiismerete tőle, mint jó apától megkívánt. És nemcsak szorosabb értelemben vett családját, de kora árvaságra jutott testvéreit, rokonait is oly fáradhatlan gondozással és szeretettel halmozá el, hogy tisztelettel gondolunk elkölöző árnyára, mint az áldozatkész szeretet fáradhatlan képviselőjére.

Az utóbbi évek munkaterhe alatt betegeskedni kezdett. Többször ismétlődő csúzos baja végkifejlésében megrontá a megviselt szervezetet. Aggódva gondolt a szomorú lehetőségre, hogy hamarabb kell tőn az élet fájáról leválnia, mielőtt sokszoros feladatait — kivált családjával szemben — megoldhatná. E kínos gondolat fokozhatta testi baját és sietteté a mindnyájunk által fájó katasztrófát.

Gyümölcstől terhelt letört a termőfa! Váratlan csapás kínos hatása egyesít mindnyájunkat a fájdalomban. Siratjuk őt, hogy körünkől örökre távozni kényszerült; de fölemeli bánattól sajgó lelkünket a tudat, hogy ő, az annyi érdemekben kiváló, a mienk volt s neve és áldott emléke társadalmunk, községünk s főiskolánk

sorsával és történetével szorosan egybeforrott.

Megdicsőült szellem, Isten veled!

Benka Gyula.

— Elhalasztott műkedvelői előadás. A múlt vasárnap szép erkölcsi és anyagi siker mellett fellépett műkedvelők közkiánatra ismételni akarták az előadást f. hó 29-én. A mély gyászra való tekintetből azonban — melyet Mihály József tanárnak, városunk eme köztisztviselőjében álló alakjának váratlan elhunyla városszerte okozott, az előadás nem volt megtartható. A keddre halasztott előadásra a Mihály-nővérek szerepére Györy Giza és Jolán kisasszonyokat kérte és nyerte meg a rendezőség.

— Pályázat tanári állásokra. Főgymnasiumunk iskolatanácsának elnöksége két tanári állásra hirdetett pályázatot (1. lapunk hirdetési rovatát!). Az egyik a távozó Petry Gyula tanszéke, a másik újonnan rendszeresített rajztanári állás. Még jóformán alig látott napvilágot a pályázati hirdetés, midőn a tanári karban beállott váratlan halálozás egy harmadik tanerő beállítását is szükségessé teszi. Ezen válság között, mely éppen a tanév megkezdése előtt állott be a tanári testületben, — nem csak mérvben lehet megnyugtató az intézkedésre hivatott iskolatanácsra, hogy *Valentiny Jenő*, a *b.-csabai* algymnasium jeles tanára is beadta pályázati kérvényét. Most, — midőn tudva van, hogy kellőleg képesített tanerőkben országos a hiány. — *Valentinynek*, ki már a múltban tett lépéseket főgymnasiumunknál tanári állás megnyerése iránt, — a megválasztásra legelőnyösebb kilátásai lehetnek.

— Nyilvános számadás. A szarvasi négyzet javára f. hó 23-án rendezett jótékony célú műkedvelői előadás összes bevétele 270 frt 93 kr., kiadása 130 frt 93 kr. Tehát tiszta jövedelme 140 frt. Felülfizettek: mélt. gr. Bolza Gézáne 10 frt, főtiszt. Achim Ádám 1 frt 20 kr., főtiszt. Szirmay L. Árpád 1 frt, N. N. 40 kr., Mikolay Pál 20 kr., összesen 12 frt 80 kr.

— Óriási zivatar látogatta meg múlt vasárnap a délutáni órákban városunkat és határát. Szentandrás felől kerekedett a dühöngő nyugati szél, s hozott oly félelmetes jégvihart, milyenre a legöregebb emberek sem igen emlékeznek, s mely alig néhány perc alatt hámulatos pusztításnak lett okozójává. Elszomorító és megdöbbentő volt a látvány, mely a fergeleg elvonulása után a város utcáin, kertjeiben és határán mutatkozott. A község tulajdonát képező gr. Károlyi-féle kertben embervastagságú fákat gyökerestől sodort ki a szél, a r. kath. templom tornyáról a földézet egy részét levitte, ledöntötte, a Körösön túli nagy gőzmalom kőkeményét; nádas és cserepes házfedeleket bontott meg; az éles, szögletes jégdarabok beverték az épületeknek összes nyugati oldalról levő ablakait, s lepaskolták a házfalak vakolatát, szóval a pusztítás valóban megdöbbentő. S hogyan rajzoljuk a letarolt külsőségek szomorú képét, szívfacsaró fájdalommal szemléli a szerencsétlen gazda egy évi munkájának megsemmisülését, s csüggeteg lélekkel tekint az idő előtt leszüretelt szőlőskertekre, melyeknek, úgy

lehet, jövő évi termését is tönkre tette a pusztító elem. — A műkedvelői előadás személynének egy része már a szinkör öltözékében volt elfoglalva előkészületeivel, mikor váratlanul megjelent a vihar, némelyek földre borultak, mások meglepetésökbön némán bámulva hallgatták a harczi zajhoz hasonló osodás zúgást, volt, aki ajultan hanyatlott alá, s néhány másodperc múlva tért eszméletre....

„Rosz időket élünk,
Rosz csillagok járnak,
Isten védje nagy veszélytől
Mi magyar hazánkat!”

— Helyettesítés. *Grabovics Iván*, a szarvasi m. kir. postahivatal főnöke, őt heti fegyvergyakorlatra behivatván, távolléte alatt a központhól *Pongrácz Béla* fogalmazót küldte ki az igazgatóság a postahivatal vezetésére.

— Nagy hangverseny. *Ney Dávid*, a budapesti magyar királyi opera elsőrendű művésze *Strümpfler Ignác* hegedűművész, a magyar kir. opera zenekari tagja közreműködésével, Szarvason a szinkörben f. évi szeptember 2-án szerdán mérsékelt helyárák mellett hangversenyt rendez. Helyárak: Páholy 5 frt. Körszék 1 frt 20 kr. Zárt-szék 1 frt. Földszinti állóhely 50 kr. Kátona- és diák-jegy a földszintre 40 kr. Karzati ülő 30 kr, álló 20 kr. Jegyek előre válthatók *Réthy Sándor* és *Tájer Gusztáv* urak kereskedésében. Előadás napján a pénztárnál. Kezdet 8 órakor.

— Felhívás. A helybeli polgári leányiskola választmány a f. hó 27-én ülést tartván, kíváncsúnak nyilvánította a tandíjkategóriák leszállítását. — Minthogy azonban ez csak azon esetre történhetik meg, ha a növendékek száma az eddiginél jóval nagyobbra emelkedik, felhívja azon t. szülőket, kik leánygyermeküket ez intézetbe öhajlják járatni, hogy a minél előbbi és minél tömegesebb jelentkezés által tegyék lehetővé az eddigi tandíj-kategóriák leszállítását.

— Temetőfelszentelés. A halásztelki kath. új temető ünnepélyes felszentelése ma megy végbe főt. Grócz Béla endrődi esperes-plebános által, ki e ténykedésre püspöki meghatalmazást s utasítást nyert. A tíz órai nagymise után a templomból a temetőbe körmenet indul, hol a felszentelés az előírt szertartással végeztetik. Ezután a felszentelést végző esperes által szent beszéd tartatik, melynek végétével a menet a templomba tér vissza.

— Músora a *Ney Dávid*-féle hangversenynek (1891., szept. 2.) 1. Hegedűverseny, *Mendelssohn Strümpfler I. 2.)* Lucia nagy ária, *Donicetti Ney Dávid* 3. a) Nocturne *Chopin* b) Spanyolnáz *Sarasate Strümpfler I. 4.)* A vándor, *Schubert, Ney Dávid*. 5.) a) Legende, *Wienavszky*, b) Tarantelle, *Wienavszky, Strümpfler I. 6.)* Don Juan-ária, *Mozart, Ney Dávid*.

— Mennyei lajtorja. Így lehetne nevezni azt az angyalokkal dúsan megrakott faalkotmányt, mely alatt a mi saját külön Jákobunk, már mint ifj. Sziráczy János úr, a legszebbik angyaltól virrasztva aludta álmát. Ezt a bájos, kedves képet, melyben a műkedvelői előadás publikuma f. hó 28-án az arénában gyönyörködött, a múlt héten megörökítette *Veress, b.-csabai fényképész*

üveg tubusa. A felvétel a főgymnasium udvarán történt. Érdekes látvány volt a sok kis és nagy angyalok kivonulása s elhelyezkedése. Mily agyva-félve igazgatta kiki a maga angyalát. Egyik mamának a hajfűrtök leomlása nem tetszett, ez a kéz-, az a fejtartást, majd megint másik a lábcsakák elhelyezését kifogásolta. Így nem lesz jó, mert az én angyalom nem fog egészen látszani! A te toilletted ránczai meg nem simulnak elég menyországi divat szerint egymásra stb. stb. Épen fél napi időt vett igénybe az angyalsereg megörökítése, melynek egyes példányaira 2 forintért még lehet előjegyzéseket tenni. Ez már csakugyan potom ár — egy angyalokkal ékeskedő mennyei lajtorjáért.

— **Halálozás.** Mihálfi József főgymn. tanár haláláról következő gyászjelentést vetjük: Alólirottak mély gyásztól megrendített szívvel tudatjuk úgy magunk, mint számos rokonaink nevében, hogy a felejtethlen férj, apa, nagyapa és após *Mihálfi József* főgymnasiumi tanár, kereskedelmi és ipariskolai igazgató, iskolaszéki elnök, lapszerkesztő, városi és törvényhatósági képviselő stb. folyó hó 27-én éjjeli fél 11 órakor, életének 54-ik évében, hosszú kínos szenvedés után, agyszélhűdés következtében szeretteinek pótolhatlan veszteségére az örökélet honába költözött. A megboldogultnak hűlt tetemei folyó évi augusztus hó 29-én d. u. 4 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a halásztelki sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Béke hamvairai! Özv. Mihálfi Józsefné szül. Sztranyavszky Irén mint hitves, Mihálfi Lajos mint testvér, Mihálfi Etel férj. Kutlik Endréné, Mihálfi József, Mihálfi Melánie, Mihálfi Jolán, Mihálfi Géza, Mihálfi Emma, Mihálfi Ilka mint gyermekek, Kutlik Endre mint vő, Kutlik Etelka, Kutlik Sándor, Kutlik Margit mint unokák. — A főgymn. tanárkar külön kiadott jelentésben tolmácsolja a 31 éven át volt derék pályatárs váratlan elhunyt fölötti fájdalmát. A temetés tegnap délután 4 órakor ment végbe a városi intelligencia nagy részvétel mellett. A háznál imát Nt. Áchim Ádám esperes, gyászbeszédet Nt. Sárkány János ér. esperes mondott, méltatva az elhunyt tanügyi és társadalmi téren fénylő érdemeit. A sirnál Benka Gyula, főgymn. igazgató mondott a tanuló ifjúság, tanárkar és a békési esperesség nevében megható búcsúszavakat. Legyen áldott a nagy tevékenységű kedves halott emlékezte!

— **Jönnek a színészek.** De nem Csókákék, kiknek »raja« úgy látszik az idén elkerül bennünket. Bárdy Lajos, Békésen működő színigazgató aziránt kereste meg Krcsmárik, járási főszbirót, hogy miután — értesülése szerint — Csóka szeptemberben Máramaroszigetről más állomásra megy, adassék a nyári időnyre az ő társulata részére játszhatási engedély. A főszbiró az ez ügyben adandó választ a Csóka hivatalos értesítésétől tette függővé. Így van az, ha a pályázó direktoroktól annak idején nem vesz a színi bizottság kauciót. Még megérjük, hogy két szék közt a pad alatt maradunk, s nem lesznek színészeink, ami különben a mostani műkedvelős és elemi csapásos időszakban talán nem is lenne oly nagyon elviselhetetlen szerencsétlenség.

— **Bélyeg-használók figyelmébe.** A m. kir. pénzügyminiszterium új színezetű okmánybélyegeket állít ki, még pedig f. évi szept. hó 1-től fogva. Az eddig használt okmánybélyegek aug. 31-ével forgalmou kívül helyeztetnek s csakis ezen napig használhatók. A szept. 1-től tényleg felragasztott bélyegek a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével egyenlőknek fognak tekintetni, s az illetéki szabályok szerint egybekötött hátrányos következményeket fognak maguk után vonni. — A szept. 1-én még fennmaradt, de sértetlen bélyegek szept. 30-kig a kir. adóhivataloknál és belyegárudáknál ujjakkal ingyen ki fognak cseréltetni, azonban október 1-től már sembe nem cseréltetnek, sem pedig értékük meg nem térítettik.

— **Az angyal-kép,** — mint egy Csabáról jött expressz-levél jelenti, — kitűnően sikerült. Veres fényképész a hét derekán egy próbalevonatot fog Szarvasra küldeni, mely Tájbér Gusztáv úr üzletében az érdeklődők által megtekinthető lesz. A rendezőség lapunk útján is felkéri a közönséget, hogy akik a műkedvelői előadásnak e kedves emlékét megszerezni óhajtják, a hét végéig 2 forinttal magokat előjegyezhetik ugyancsak Nyácsik S. Utódánál.

— **Felakasztotta magát.** Krajcsovicz Márton szarvasi polgár mult vasárnap veje lakásán egy eperfa ágára felakasztotta magát. Mire észrevették, már kiadta lelkét.

Pályázati hirdetés.

Békés-Szentandrás községében egy 600 frt készpénz évi javadalmazással s magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak szedésének jogosítványával egybekötött MÁSODJEGYZŐI ÁLLÁS jött lemondás folytán üresedésbe. Felhivatnak mindazok, kik ezen állásra s az esetleg üresedésbe jövő és 400 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázni óhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket f. é. szept. 27. délelőtt 10 óráig annál inkább nyujtsák be hozzám, mivel azok ellenesetben nem fognak figyelembe vétetni. A választás f. é. szept. 28-án d. e. 9 órakor fog Szentandrás község házában megejteni.

Szarvas, 1891. aug. 29.

KRCSMÁRIK,
h. főszbiró.

3-1

Vidéki hírek.

— **Kath. lelkészi hivatal Kondoroson.** Kondoros községben ezélt nyolcz évvel a környék birtokos urai által adományozás útján templom állíttatott fel. Az így létesült fiók-egyház a szarvasi anyaegyházból adminisztráltatott. A település által most már megerősödött egyház vezetése, a nagy távolság s a téli rossz utak miatt sok áldozattal járó fáradságot vesz igénybe. Azonban a hitélet s a kath. hívek vallásos buzgalma emelésén kívül a magyarosodás ügyé-

nek fejlesztése is nagy mértékben követelik, hogy Kondoroson egy kath. lelkészi hivatal állíttassék fel. E végből főt. Szirmay László plébános kérvénnyel fordult a birtokos urakhoz, valamint a megyés püspökhöz is, hogy a lelkészi állomás szervezése és fenn tartásához biz nyos összeget kegyeskednének felajánlani. Lehet reményleni, hogy a birtokos urak szíves támogatásukat e szent cél kivitelében nem fogják megtagadni. Üdvözljük a plébános urat, e nemes mozgalom vezető lelkét, mert e terv létesülése által messze kiható üdvös missiót fog teljesíteni.

— **Gödörbe fűlt.** Kis András öcsödi lakos vasárnap tanyájáról a községbe akart mezni családjával, mikor a lovakat befogták, keresték két éves kis fiukat, ki azelőtt kevés idővel körültek volt; meg is találták nem sokára a szerencsétlen kisdedit — a tanya közelében levő mély gödörben a víz felszínén élettelen lebegve. Képzeltető a szülők rémülete és fájdalma, midőn hasztalan volt minden kísérlet a gyermek felélesztésére.

— **Eljegyzés.** Petry József öcsödi gyógyszerész a napokban váltott jegyet Kovács Mihály szeghalmi főszolgabíró kedves és művelt leányával, Irénnel.

— **Csemetey Károly,** ki a föntebbi években a szarvasi főgymnasiumnál is viselt segéd-tanári állást, a mezőtúri ev. ref. egyháztanács által a gymnasiumában megüresedett természettudományi tanszékre választatott meg.

— **Csereajánlat.** Temesmegyei *Liebling* községből egy földműves s egy iparos család óhajtaná cserében elhelyezni 13 éves fiúgyermekét. Felhivatnak az érdeklődők, kik ez úton óhajtanak gyermekeikkel a német nyelvet elsajátíttatni, hogy ez iránt mielőbb forduljanak lapunk szerkesztőségéhez.

— **Tanítóválasztás.** A csorvási ág. h. ev. egyház ujonnan rendszeresített tanítói állására *Rohoska Máttyás* volt csabai segéd-tanítót, tanítóképezdénknél helybeli születésű növendékét választotta meg.

— **Halálozás.** Tótkomlóson pénteken aug. 28-án délelőtt 10 órakor temették el C-örfölly Lajosné, született Beliczai Erzsébet úrnőt. A megboldogult 64 éves korában, boldog házasságának 34-ik évében, hosszas betegség után hunyt el. A komlósi társadalom ismert alakja volt az elhunyt, kinek házában összejövetelek alkalmával fesztelen jókedv uralkodott, mit a kedves háziasszony nyájas, kedves, mindenkit lebilincselő modora nagyban fokozott. Temetésén óriási közönség jelent meg nem és rangkülönbség nélkül, s kísérté ki tetemeit az ó-temetőben levő sírkertbe, hol a családi sírboltba helyezték. Az újkomlósi dalárda Horváth Béla karnagy vezetésével szintén közreműködött az udvarban és a sírkertben elzengett gyászdalaival. A megboldogult férjét s gyászoló családját az ég ura vigasztalja meg nehéz bánatában.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tót Lajos, díjnok az orosházi közigazgatónál, kedden, Tavasz János orosházi ügyvéd házában revolveréből kétszer mellébe lőtt. A lövés nemesebb részt nem érintett. Egy golyót már kivettek, a másik a sebben maradt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— Másodjegyzői állás. Kondoros községe képviselő-testülete augusztus 25-én elhatározta egy II-od jegyzői állás szervezését, hogy a munka megosztatván, könnyebben végeztessék. Együttal megszavazott a képviselő-testület egy kiegészítő írnok alkalmazására 240 forintot, hogy a községi hivatalban összesen felhalmozódó munkaanyag feldolgoztassék.

— Kondoros halad. Kondoros községében az utcák kivilágítása kezdetét vette. Az első lámpa Herberger Kálmán kereskedő üzlete előtt, a templom-téren megjelent nagy meglepetésére a lakosságnak. Rövid időn bizonyosan az egész fő-út vonalán eltakarodik az éjjeli sötétség. Haladjunk!

Selyemszövet maradékokat az eredeti árból, 25%—33¹/₃% és 50% leengedéssel küld öltözék- vagy darab-számmra, portó- és vámentesen **Henneberg G.** gyári raktára (es és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Minták forduló postával küldetnek. Levelekre 10 krajczáros levélbélyeg ragasztandó.

KÖZGAZDASÁG.

Birtok adás-vétel, bérlet és kölcsön-közvetítés. Löcherer Andor a »Magyar Föld« című közgazdasági napilap felelős szerkesztője, (Budapest IV., Gránátos-utca 1. sz.) több oldalról nyert felhívás folytán, személyes vezetése és felelőssége mellett, birtok vételek, eladások, bérletek kötésére és közvetítésére, illetve bizományképen való eszközzésére: *irodát nyitott*, melynek célja hogy ezen birtokforgalomnál az illetőknek oly központi szakközeg és támogatás álljon rendelkezésre, hová bizalommal fordulhatnak, és ne legyenek ezen üzleteknél Bécsre vagy esetleg önző szentalokra utalva. Az iroda szakszerű, megbízható gazdai információt ad, a feleknek mindenben kezükre jár, ezáltal céljaik elérésében hathatós támogatásukra leendő. Fentartja az érintkezést úgy a hazai, valamint a külföldi levelezésekkel és birtokvásárlókkal, mi által a birtokok kelendőségét és forgalmát előlénkíteni törekszik.

Az iroda: *annuitásokra szóló bankkölcsönöknek kérészkészítését, esetleg konvertálását* is üzletkörébe vonja.

A zágrábi kiállításból. A kiállítóknévsorában igen előkelő helyet foglal el **Mittelbach S.** zágrábi gyógyszerész és droguista, ki fáradhatlan buzgalma mélyreható tanulmányai révén világhírű névre tett szert az állatgyógykezelésre szolgáló preparátumaival, jelesen: a lovaknál felmerülő köhögés ellen való labdacsaival, továbbá, a szarvasmarhák és sertések betegségeit gyógyító poraival. A hosszú évek során át tapasztalt sikeres eredmény legjobb ajánló levelet szolgáltatja e szer minél tágabb körben való elterjedésére és a saját érdekeiket jól felfogó gazdák nem is késnek másokat e nélkülözhetlen gyógyszerekkel ellátni, melyek hatásukat soha el nem tévesztik. Maga Baross miniszter is a legnagyobb érdeklődéssel informáltatta magát e gyógyszerekről, s különösen lekötötték figyelmét Mittelbach urnak ujjonnan feltalált homeopátiás sertés-cseppjei. E szer gyöngén feloldólag, antistologistikusan hat, elősegíti az étvágyat és

rendes vérkeringést, a káros anyagok kiválasztása által tisztítja a vért és a legmegbízhatóbb gyógyszer mindazon sertés betegségek ellen, melyek járványszerűleg szoktak fellépni. Eddig nem volt még forgalomban szer, mely ilyen sikeresen gyógyította volna a sertéseknek különösen a nagyobb hősségek alkalmával előforduló orrbánczot, továbbá a léggyuladást és antraxot, igen sikeresen alkalmazható agyvelő-gyulladás és szédülések esetén, bámulatos gyögyerővel hat torok- és mellbáttya-gyulladásnál, katarus és tüdőlobnál, epileptikus bajoknál, szájs- és körömbetegségeknél, kolikánál, reumánál, fülgyulladásnál és szöröthadánál. E szer alkalmazása igen kényelmes, hatása elmaradhatatlan, tehát a legmelegebben ajánlhatjuk sertéshizlálókinknak, hogy mihamarább lássák el magokat e megbecsülhetlen háziszerrrel, hogy az baj esetén mindig kéznél legyen, mert napjában 5—6 csepp egy kis kenyérre vagy frissen fejt tejbe öntve elegendő, hogy az állat teljes nyugalmat és tisztságot nyerjen. E gyógyszerek beszerezhetők Mittelbach S. »Salvator« gyógytárában és gyógyszerkereskedésében Zágrábban.

Szerkesztői üzenetek.

Gyomára. Elintéztém. Levélben bővebbet! A »Vén betyár« jönni fog, — várjuk a többit is. A személyes találkozásig üdvözlél!

Dr. Türr Lajos áll. főorvosi tanár úrnak, Pozsony. A lapot megindítottuk, s szíves igéretére számítottunk.

»Azt mondják, hogy...« — nem közzölhető.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve.

5901.* sz. 5911. v. 5913. v.

Szarvas indul: 9:34 d. e. 10:50 d. e. 1:46 d. u.
Mező-Túr érke: 10:20 » 11:40 » 2:32 »

5902.* sz. 5912. v. 5914. v.

Mező-Túr indul: 5:10 d. u. 12:36 d. u. 3:20 d. u.
Szarvas érke: 5:56 » 1:22 » 4:06 »

*) Egyelőre nem közlekedik.

Pályázati hirdetés.

A szarvasi ág. ev. főgymnasiumnál az 1891—92. tanév nyitásával két tanszék betöltendő:

1. A természetrajz-földrajzi, esetenként történelem-földrajzi tanszék. Okleveles ág. ev. pályázó előnyben részesül, mert rendes tanári minőségben megválasztatása már a tanév folyamán bekövetkezik. Nem okleveles, csak helyettes tanárul alkalmazható. Évi fizetés előlegezett részletekben 800 forint.
2. Rajztanári tanszék. Okleveles ág. ev. pályázónak azon előnye van, hogy próbáé után véglegesítésre igényt tarthat. Évi fizetése előlegezett havi részletekben 600 forint. — A kiállításban levő államsegély esetén a tanári fizetések emeltetnek.

Pályázók irataikat a szokott melléletekkel küldjék be szeptember 10-ig alulírottához.

Szarvason 1891. aug. 25.

Achim Ádám,
esperes.

	401. gy. 403. sz. 405. sz. 421. v.
Arad	ind: 8:24 d. e. 11:18 d. e. 9:05 este —
Csaba	érk: 9:24 » 12:50 » 10:50 » —
Mező-Túr	ind: 9:29 » 1:15 d. u. 11:05 éj. —
Mező-Túr	érk: 10:33 » 2:42 » 12:40 » —
Mező-Túr	ind: 10:34 » 2:50 » 12:52 » 7:09 reg
Szolnok	érk: 11:19 » 3:56 » 2:06 » 9:06 d. e.
Szolnok	ind: 11:27 » 4:15 » 2:21 » —
Budapest	érk: 1:25 » 7:20 este 5:50 reg —

	402. gy. 404. sz. 406. sz. 422. v.
Budapest	ind: 1:50 d. u. 8:15 d. e. 9:50 este —
Szolnok	érk: 3:48 » 11:04 » 12:53 éj. —
Szolnok	ind: 3:57 » 11:14 » 1:05 » 5:40 d. u.
Mező-Túr	érk: 4:42 » 12:17 d. u. 2:06 » 7:48 est.
Mező-Túr	ind: 4:43 » 12:24 » 2:09 » —
Csaba	érk: 5:46 » 1:48 » 3:33 » —
Csaba	ind: 5:52 » 2:13 » 3:53 » —
Arad	érk: 6:52 este 3:45 » 5:24 reg. —

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

10 méterre
1 kg.
1 forint 50 kr.

Minden előbeni szint betakar.

Christoph Kerec
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Az előbeni szint betakar. A szobapalló-fénylakk a legújabb és legkényelmesebb megoldás a szobák és folyosók padlójának védelmére és díszítésére. A szobapalló-fénylakk a legújabb és legkényelmesebb megoldás a szobák és folyosók padlójának védelmére és díszítésére.

Christoph Kerec
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

9—7 Kapható Szarvason:
Nyácsik Soma utódánál.

Tanulófelvétel.

Négy gymnasiumi osztályt végzett, jó családból való fiú

TANULONAK FELVÉTERIK

Besenczky Kálmán divatüzletében Szarvason. 4—4

HÁZ-BÉRBEADÁS.

Ponyiczky Sámuelnek Beliczey-utcai házában 2 szoba, konyha, kamra s felszerből álló lakás bolthelyiséggel vagy a nélkül haszonbérbe adandó. Érdeklődők a feltételekre nézve forduljanak a tulajdonoshoz.